

Beknopte bibliografie

- R. VANCRAEYNEST. De tram maakte de kust. Oostende, 1985. 231 blz.
- D. EVELEENS en anderen. Elektrische trams aan de Belgische kust, TTO, Oostende, 1996. 225 blz.
- R. VANCRAEYNEST en anderen. De Oostendse stadstram, TTO, Oostende, 1997. 167 blz.
- J. NEYENS. De buurtspoorwegen in de Provincie West-Vlaanderen 1885-1967, Van In, Lier, 1980. 149 blz.
- F. GEVAERT. 100 jaar tram te Bredene. Ter Cuere, Bredene, 1986. 100 blz.

OOSTENDE ONDER WATER

door **Omer VILAIN**
Voorzitter "De Plate"

Op 01 februari 2003 zal het juist 50 jaar geleden zijn dat Oostende één van de rampzaligste nachten uit haar geschiedenis kende.

Ouderen herinneren zich het maar al te wel wat er die dag aan onze kust gebeurde. Daarom hebben we met "De Plate" een tentoonstelling opgezet.

Een verschrikkelijke storm die maar eens om de zoveel eeuwen de kusten van de Lage Landen overstroomt, teistert en laat overstromen wist op 01 februari 1953 een rampgeschiedenis voor Oostende te schrijven.

Het oude stadsdeel van Oostende met dewelke men het handelscentrum en het visserskwartier aanduidt kreeg het bijzonder zwaar te verduren.

Heel zware golven, meters hoog, beukten tegen de zeedijk en maakten tevens dat de havengeul en de achterhaven, alsook de handelsdokken langs de Vindictivelaan, overliepen.

Het drama werd nog erger toen de riolen volliepen en heel wat vuilnis en afval lieten bovendrijven. Vervuilde olie en mazout kwamen aan de oppervlakte, wat een grote stank veroorzaakte.

Men kon in de koude en volledige duisternis, want de elektriciteitsverlichting viel uit, moeilijk overal tegelijk reddingsoperaties organiseren

Het drama voor Oostende werd tegen de ochtend nog vreselijker toen men vernam dat 8 Oostendenaars door verdrinking om het leven waren gekomen. Het ging o.a. om een vrouwtje van 83 jaar dat in de Sint-Paulusstraat in kelderkeukens, zoals men dat noemde, woonde.

In de Frère-Orbanstraat was er ook een Oostendenaar die om het leven kwam. Vier personen die langs de Bredense Steenweg woonden kwamen door de stroom water, die uit de haven in hun laaggelegen huisjes terechtkwam en blank zette, jammerlijk om het leven.

Uit de wachtpost van het Oosterhoofd vluchtte een vrouw met haar tweejarig kind in de armen. De verschrikkelijke wind rukte het kind uit haar armen zodat het in het ziedend en opgezweept water

terecht kwam en verdronk. Het achtste slachtoffer was een Oostendse visser die uit zijn vaartuig zonder verweer over boord terecht kwam en verdronk.

De 8 namen kunt U lezen in één van de toonkasten.

We hebben een poging gedaan om met 110 foto's de gevolgen van die vreselijke nacht in herinnering te brengen. Ook enkele kranten en weekbladen uit die dagen hebben we weten samen te brengen om hier te tonen. Een kleine brochure werd door de Uitgeverij Unitas met het relaas en foto's van die eerste februari 1953 gedrukt. Het werd geschreven door Dries VAN DAMME.

We konden ook niet nalaten om een toonkast aan Nederland te wijden, waar in 24 uur meer dan 1.400 mensen omkwamen! De boeren uit Zeeland en het ondergelopen poldergebied moesten vaststellen dat 30.000 koeien en 1.500 paarden door verdrinking en koude stierven.

Wat voor onze Noorderburen een probleem was is dat zij zonder drinkbaar water zaten en de aanvoer door de weggespoelde wegen moeilijk kon.

De Belgische helicopter-piloot de TREMERY, heeft verschillende Nederlanders van hun daken weten te plukken, waar zij al uren aan wind en vochtigheid bloot gesteld waren en ten dode opgeschreven.

Ook veel oudere Oostendenaars herinneren zich nog heel wat anekdotes over de overstroming van Oostende. Om er maar een aantal te vertellen:

Er was een avondbal in de zaal "Chez Pan" in de kelderverdieping op de hoek van de Koninklijke Schouwburg. Toen het zeewater plots langs de trap naar beneden gutste, wilden alle gasten in hun avondkledij zo vlug mogelijk de trap op wat gelukkig nog tijdig lukte, al hebben velen hun jas in de vestiaire moeten achterlaten.

In het druk bezochte "Café des Sports" in de Langestraat zagen enkele kaartspelers van het late uur water van onder de deur binnenstromen. Niet getreurd! Men zette dan maar de stoelen op de tafels, men kroop erop en men kaartte maar verder door tot 's ochtends er toch redding kwam, zij het met een bootje, of op de rug van een pompier die de ingesloten op het droge bracht.

De badmeester van het badenpaleis woonde in de Christinastraat en moest om 9 uur zijn dagtaak beginnen. Hij zag de voordeur openstaan, wat ongewoon was, en plots zag hij een kano voorbij peddelen. Hij dacht dat hij nog niet goed wakker was en daalde nog enkele trappen af tot in de gang waar hij plaats bijna tot aan zijn knieën in het water stond. "Ze brengen nu al de zwemkom naar mijn huis", zegde hij wat later.

Een treurige historie is ook deze van een man die al zijn spaarcenten had afgehaald, zijn werk had opgegeven om een kruidenierswinkel in de Langestraat te beginnen. Hij opende de zaterdag 31 januari zijn winkel en voelde zich een gelukkig man, maar één enkele dag later was hij geruïneerd en moest weer werk gaan zoeken.

Ook meen ik hier nog een persoonlijke nota te mogen bijvoegen. De stadsbibliotheek werd na mei 1940 voorlopig ondergebracht in een woonhuis Rogierlaan 14, dat tussen haakjes, twee weken geleden werd afgebroken. Daar er geen plaats genoeg was om alle belangrijke giften aldaar onder te brengen, werden een goede 1.500 volumes, meestal interessante ingebonden tijdschriften uit de 19de eeuw, in de kelders van het Gerechtshof ondergebracht. Op 2 februari kregen 3 van de 5 bedienden bericht om te gaan kijken wat er van die 1.500 boeken nog te redden was. Helaas, water en mazout hadden al het papier week en bedorven gemaakt. Alle boeken werden door ons in een vrachtwagen gegooid om naar de verbrandingsoven vervoerd te worden.

Diezelfde maandagnamiddag kwam koning BOUDEWIJN, vergezeld van burgemeester A. VAN GLABBEKE en leden van het Schepencollege een bezoek aan Oostende brengen. Hij bezocht de meest getroffen buurten en de zeedijk.

Om te eindigen wil ik er toch aan herinneren dat ook een vrolijk lied over "Oostende oender woater" bestaat. Het werd gezongen door de pompier A. LINGIER, gekend onder de naam BERTINO. Het lied is op de gekende melodie van "La petite diligence". Het heeft jarenlang veel succes gehad. De foto van BERTINO en de tekst van zijn lied kunt U in het museum zien.

Wij hopen hiermede een beeld te hebben gegeven van wat de overstroming voor Oostende en de Oostendenaars betekend heeft.

Ik wil namens "De Plate" mijn oprechte dank betuigen aan de bestuursleden die de tentoonstelling hielpen opzetten of stukken uitleenden.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (58)

door Aimé SMISSAERT (+)

Volgende plakbrief, in 't Vlaamsch en 't duitsch opgesteld, werd heden uitgeveerdigd:

BERICHT

Iedere poging, om een verbod van uitvoer van waren pp. heimelijk te ontduiken, wordt met bestraffing van den schuldige en inbeslagneming zonder eenige schadeloosstelling, bestraft.

Het feit alleen, dat de waren zonder voorafgaandelijke bemachtiging tot uitvoer, opgeladen worden, is alreeds als dergelijke poging tot ontduiking aanzien.

Brugge, den 26 maart 1915.

(get.) V. SCHRÖDER,
Kommandierender Admiral

Aan de bakkerijen is het volgend bericht, in 't Vlaamsch en 't duitsch opgesteld, aangeplakt:

BERICHT

Hier mag een brood verkocht worden aan duitse militairen.

Oostende, 31 maart 1915.

De Kommandantur

* * *

Alhoewel ruim een derde onzer bevolking gevlucht is, werden de kerken en kapellen heden, Witten Donderdag, zeer druk bezocht en 's morgens naderden zeer vele onzer medeburgers, alsmede vele vluchtelingen tot de H. Tafel.

Bij de traditioneele voetwassching in de HH. Petrus en Pauluskerk, werd aan de twaalf ouderlingen een stuk zoetkoek gegeven, in plaats van het gewoon koekebrood.

* * *

Heden, Witten Donderdag, kwamen de duitse protestanten tweemaal dienst houden in de Sint Josephskerk, de eerste maal om 10 ure; Ons Heere, die ter gelegenheid van den dag ter aanbidding der geloovigen was uitgesteld, moest ieder maal naar de sakristij worden overgebracht.